

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za doostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 14.

V Ljubljani, 18. julija 1889.

Letnik II.

Razvijaj se krepko zastava naša!

Končane so večinoma volitve v deželne zборе; vršile so se z različnim vspedom. V Istri smemo ž njimi biti zadovoljni: zatirani Slovani so si v istrskem deželnem zboru priborili večino v kmečkih občinah, imeli bodo svojega zastopnika v deželnem odboru. Nasproti pa so vse dobro misleče iznenadile volitve na Češkem, kjer so si v kmečkih občinah pridobili večino Mladočehi, tisti ljudje, katerih zastopniki so na Dunaju v državnem zboru najgrje in najstrastneje govorili zoper katoliško cerkev in zoper versko šolo, ki so v Pariz poslali zastopnike pozdravljat stoletni spomin francoske prekucije, tisti, ki bi raje danes, kakor jutri prestopili v razkolno rusko cerkev, tisti, katerih rovanje je cesar sam v zadnjem času dvakrat obsodil. Ko je dr. Mahnič pred nekaj meseci pisal o razmerah med Staro- in Mladočehi rekoč: mladi črv žuga v kratkem spodjesti stare veje in reklo se bo: glorijska staročeska je bila, tedaj so se spodtikali nad temi besedami mnogi Slovenci in Čehi. In danes po volitvah? Kdo ima prav? Ali ne dr. Mahnič? Kot katoliški Slovani moramo razmere na Češkem prav iz srca obžalovati.

Tudi na Slovenskem so ponehale volilne borbe, bile so posebno vroče na Kranjskem, najbolj živahne pa v Ljubljani, kjer je kar čez noč splezal na konja zastopnik „Slavije“ g. Ivan Hribar proti dosedanjemu poslancu g. A. Moše-tu. — Obžalovati je sicer, da se volitve niso vršile gladko brez volilne borbe, a kdor pri nas natanko pozna razmere, vé, da to skoro ni mogoče in kdor tega ni hotel do sedaj verjeti, dokazale so mu popolno zadnje, posebno ljubljanske volitve. — „Narodovci“ vpijejo, da so vsega krivi nekateri razposajeni, posebno mladi duhovniki, ki se vrtikajo v stvari, ki jim nič mar niso, zadnji čas hočejo

zvreči vso krivdo na prevzv. knezoškofa ljubljanskega. — „Domoljub“ pa pravi: Prepirov in bojov so krivi tisti, ki so zapustili zastavo, pod katero so se Slovenci edini bojevali za svoje pravice. Na tej zastavi stojé zapisane besede: Vse za vero, dom, cesarja! To je naša, domača, stara zastava in edino pod to zastavo bomo zmagovali edini Slovenci. „Narodovi“ kričači so pa to zastavo vrgli med staro šaro in hočejo, da bi vsi Slovenci isto storili. Načela nas torej ločijo o najvažnejših vprašanjih, kedo bi se pač čudil, da je med nami mnogo nasprotja. Da so „Narodovi“ pisci res zatajili staro slovensko zastavo, zato le nekaj dokazov iz najnovejšega časa.

Ko se je svet katoliški in drugi pripravljaj slovesno obhajati zlato mašo Leona XIII., ko so mu celo neverniki pošiljali svoje darove v znamenje spoštovanja, tedaj se je drznil „Narod“ imenovati papeža „izvrg človeštva“, to je zadnjega, nič vrednega človeka — smeti. — Ne dolgo potem je široko-ustno hvalil, kako radodaren je ruski car, rekoč: „Car je daroval 30tisoč rubljev za katoliško katedralno cerkev v Varšavi, kaj se je dalo ali storilo za pravoslavno cerkev v Serajevu?“ kakor da bi ne vedel cel svet, da ga ni bolj radodarnega in dobrotljivega vladarja, kakor je ravno naš cesar, ki nobenega razločka ne dela pri delitvi darov med svojimi podložniki. In kako je žalil nedostojno in popolno brez vzroka našega knezoškofa o priliki cesarjevičeve smrti, to nam je še vsem znano iz škofovega pastirskega lista in ravno zadnje dneve spet slika našega knezoškofa kakor najbolj nevarnega sovražnika Slovencev, ter ga dolži, da neresnično poroča na višjem mestu o naših razmerah. Kaj pomaga, da je „Slovenec“ po pojasnilu škofovem vse to pojasnil in da se raz-

vidi iz pojasnila, da naš knezoškof ni le nikoli nič govoril proti pravičnim zahtevam Slovencev, da je marveč zanje govoril? „Narod“ si misli: Malo smo ga pa le očrnili, nekaj madeža že ostane. Tako spoštovanje ima „Narod“ do papeža, do cesarja, do škofa; ali se bo kedo še čudil, ako dan za dnevom z blatom okidava zavedne katoliške može, posebno duhovnike? In ako kdo zagovarja papeža, cesarja, škofa ali može, ki jih „Narod“ napada, precej kriči: Glejte ga razposajenca, nemir dela med Slovenci, kam bomo prišli, če ne bomo edini! Kdo bi se tukaj ne spomnil basni, ki pripoveduje, kako je jagnje volku vodo kalilo? — Kdo torej mir kali, kdo zdražbe dela, kdo ljudstvo tira v pogubo? Tisti, ki se kot katoličani nečejo vklanjati zapovedim katoliške cerkve, tisti, ki s svojim prenapetim „narodnim“ vpitjem vzbujajo pri višjih sum, da nismo Slovenci zvesti avstrijski podložni, tisti, ki delajo za dom s tem, da ostudno, nenravno gnojnico pretakajo po svojih listih

in ž njo osmrjajo lepo, pošteno slovensko zemljo, ker v ljudstvu majo spoštovanje do postavne, svetne in cerkvene oblasti.

Miru si želi vsak Slovenec, a poštenega miru, pridobljenega s poštenimi pripomočki. Mir je mogoč le tedaj, ako se zopet Slovenci združimo pod staro našo zastavo, da hočemo delovati za vero, dom, cesarja. Kdor se ne vstopi pod to zastavo, on je naš nasprotnik, naj bo domačin ali tujec, ž njim je mir nemogoč, on je grobokop slovenskega naroda in če je domačin, tem nevarnejši je. Polovičarstvo, mišmaš-politiko so obsodile zadnje volitve posebno na Češkem in jo bodo prihodnje še bolj; po verskih nazorih se bodo v prihodnje delile stranke, tega tudi Slovenci nikari ne prezirajmo, zato:

Razvijaj se krepko zastava naša!

Naj stresa grom, naj strela vdarja,
Za vero vse, za dom, cesarja!

Kaj je novega po svetu?

Najbolj so nas Avstrijce zadnje tedne zanimale novice o volitvah za *deželne zборе*; o kranjskih volitvah omenimo tukaj le toliko, da bo v zboru 25 narodnjakov liberalnih in konservativnih, 11 nemških liberalcev in prevzv. knezoškof ljubljanski, vseh 37 poslancev. — Zadnji tedni so bili za tužno *Istro* in njene slovanske prebivalce pomenljivi. Italijani so mislili, da imajo oni pravico v Istri gospodovati, Slovenci pa tlako delati; volitve v deželni zbor isterski so prepričale Italijane, da Slovan hoče imeti

iste pravice, kakor jih imajo Italijani, da neče biti več trpeča raja brez pravic. Priborili so si namreč 11 poslancev v deželnem zboru, od katerih jih je osem odločnih Slovanov, trije pa bodo Slovanom pravični. Pred 20 leti niso imeli Istrijani nobenega slovanskega zastopnika v istrskem deželnem zboru. Drug še bolj pomenljiv dogodek je pa ta, da je šel v pokoj tržaški cesarski namestnik Depretis, ki je kakor môra slonel na primorskih Slovanih ter kolikor le moč zaviral njih napredek. Ko so se volitve

Listek.

„Pri treh kronah.“

Ni davno, kar so na Dunaju podrli znamenito staro hišo, v kateri je bila starodavna gostilnica „pri treh kronah“. Predno se hiša spremeni v prah, vredno je, da se omeni dogodbica, ki se je o času Dunajskega kongresa ali shoda tukaj dogodila, ko sta med drugimi pri našem cesarju Francu I. bivala tudi ruski car Aleksander I. in pruski kralj Friderik Viljem III. — V prostih urah so ti vladarji radi zahajali na sprehod, da so spoznavali vesele in prijetne Dunajčane in njih šege ter navade; večkrat so se tudi preoblekli v navadno obleko, da jih ljudje niso poznali in da so sami toliko manj moteni lahko prišli med množico.

Nekega dne reče ruski car našemu vladarju: „Veliko prijetnih prizorov sem že videl med pri-

prostim ljudstvom; nekaj pa še nisem videl, o čemur sem doma že večkrat slišal.“

„In kaj bi to bilo?“ vpraša ga cesar Franc.

„O dunajskih prodajalkah sadja slišal sem že veliko pripovedovati, kako zgovorne in bistrourne so, da jim ni moč priti do konca. Rad bi se tudi o tem prepričal; kje bi se to pač najljubše zgodilo?“

„Aha,“ pravi cesar avstrijski, „vi bi radi spoznali Dunajske klepetulje na trgu za sadje. No, o tem prepričati se ni težko, toda nekaj vam moram povedati: Vi bi znali pri tej poskušnji take dobiti pod nos, da bi Vas žalile, zatorej rajše to pustimo.“

„Ne, ne, moj dragi! tega ne opustim, saj to ravno mene veseli, da se mi človek pokaže popolnoma kakoršen je v svojih navadah in po svojem značaju; to vrsto žensk jaz moram poznati,“ pravi ruski vladar odločno.

„No, če hočete to imeti na vsaki način, se Vam jaz vdam. Da spoznate to vrsto ljudi, Vam ni treba daleč hoditi, saj najbolj znana izmed njih prodaja

izvršile v smislu Slovanom ugodnem, precej se je slišalo: Depretisa so vpokojili, čas zanj je potekel, Slovani so mu zrasli čez glavo. Bog daj, da bi vsaj sedaj Slovani dobili v Istri pravičnega namestnika, ki bi kakor presvetli cesar, z enako pravičnostjo in ljubeznijo ukazoval Slovanom, kakor Italijanom. — Na *Goriškem* so se z malo izjemami volitve vršile prav mirno in so bili večinoma vsi od volilnega odbora priporočeni kandidati tudi izvoljeni; v zboru je torej razmera med Italijani in Slovenci ista, kakor prej; obojih je nekako enako število. — Na *Češkem* imajo Mladočehi po zadnjih volitvah v deželnem zboru nad 40 svojih poslancev, Staročehi nekaj nad 50, velikoposestniki, ki glasujejo večinoma s Staročehi, 70 in nemški liberalci 70. Večina bo torej še konservativna, a bo le majhna. — Na *Tirolskem* imajo katoliki tudi po novih volitvah večino, dasi so izgubili nekaj sedežev. — V *Gallciji* bo v novem zboru nekaj več Businov, kakor prej, tudi so semtertje namestu plemenitih veleposestnikov volili kmečke zastopnike. — *Delegacije* so na Dunaju končale svoje delo dne 12. t. m. Kakor cesar v začetku, tako je tudi minister Kalnoky omenil, da je nevarnost gledé vojske velika, vendar upa, da se bo modrosti vladarjev posrečilo, to nesrečo za narode odstraniti. — V Brnu, v Ljubnem in po drugih krajih se *delavci* še vedno kujajo in treba je bilo

poslati v one kraje mnogo vojakov, da se ohrani mir. Delavci tirjajo večje plačilo in manj ur dela na dan. Kdor vé, v kako žalostnih razmerah živé večinoma delavci po tovarnah, se temu uporu ne bo čudil, zakaj tudi delavec je človek in zasluži, da se ž njim ravna človeško, ne pa živinsko. — *Nemški* cesar jako rad popotuje; sedaj je na Norveškem, nazaj gredoč obiskal bo angleško kraljico in se vrnil domu, da v sredi avgusta sprejme v Berolinu našega cesarja. — Na *Francoskem* se vse pripravlja za nove volitve; ministri trosijo veliko denarja, da bi zopet svoje pristaše spravili v zbornico, vendar katoličani upajo, da bode v novi zbornici večina poslancev konservativna. — *Srbi* so 29. junija slovesno praznovali 500letni spomin vojske na Kosovem polju, v kateri je bilo srbsko cesarstvo porušeno od Turkov. Ta spomin so posebno s tem obhajali, da so mladega kralja Aleksandra mazilili. Metropolit Mihael, ki se je vrnil iz Rusije, dela z vsemi silami na to, da čem preje dobí ruski vpliv prvo besedo na Srbskem. Za Avstrijo to gotovo ni koristno, vendar je še vedno upati, da bodo previdnejši med srbskimi veljaki odstranili veliko nevarnost, ki jim preti od te strani. — Iz Sudana prodirajo proti Egiptu *Mahdjevci vojaki*, s katerimi imajo mnogo opraviti Angleži, ki z vojaki ondi branijo deželo in vzdržujejo red.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. V Trziču so podrli stari „farovž“ in ravno na tistem mestu bodo postavili novo župnijsko

poslopje, ki bo po velikosti enako staremu. — Na sv. Petra in Pavla večer so v Lomu nad Trzičem

blizo tukaj pred dvornimi vrati; to je ‚Možančgarjeva Katica‘, nje jabolka, posebno ‚možančgarji‘, so izvrstni, a jezik njen, pravijo, je tako dolg, da mu ne pride do konca nihče.“

„To je izvrstno“, vsklikne Aleksander; „samo kako začetí, da bo babela začela govoriti.“

„O to ni nič težavnega“, pravi cesar Franc. „Ako se hočete prepričati, kako jej teče jeziček, pojdite, Veličanstvo, tje, vprašajte jo, po čem da prodaja ‚možančgarje‘ in ponudite ji polovico ali tretjino denarja manj, kakor bo ona zahtevala, s tem jo precej spravite v ogenj.“

„Dobro“, pravi ruski car; „precej bom to poposkusil, saj zdaj je ravno prišel čas, ko grem vsaki dan na sprehod.“

Vladarji so se ločili. Franc I. se je vrnil v svoje sobane; ruski car pa se obleče v navadno, priprosto obleko, v dolgo popotno suknjo ter odide skozi dvorna vrata na trg; kdor ga ni poznal, rekel bi bil soditi po njegoví krepki postavi, to je kak vpokojen vojak

— stotnik. Kmalu pride do prodajalnice, kjer je sedela Možančgarjeva Katica obdana od vseh strani z lepimi jabelki.

„Žena, kako kaj prodajate, kako?“ začne car pogovor s prodajalko. „No tako, tako“, pravi Katica; „vse bi še bilo, ko bi ti-le tuji gospodje v cesarskem dvoru vsega tako ne podražili.“

„No“ pravi Aleksander, „zahvalite Boga, da imate tako imenitne tujce v mestu, saj kolikor več je takih tukaj, toliko lažje prodajate svojo robo in toliko več denarja pride med ljudi.“

„To že“, pravi Katica, „vendar tudi blago se tako podraži, da ga človeku tudi za lep denar ni mogoče dobiti; povem vam naravnost, da sedaj jaz v svojo škodo prodajam, le da ljudi za-se pridržim za prihodnje boljše čase; zato me tudi vsi poznajo in vedó, da se sadje pri meni dobi najbolj poceni.“

„No, potem bova pa tudi midva lahko napravila kupčijo, ako se pri vas dobi sadje najbolj po

fantje pili špirit, so se stepili in Gašpar Meglič je z nožem v srce zadet umrl v malo trenutkih. — Snuje se tudi pri nas slovensko bralno društvo. Načelnik osnovalnemu odboru je hišni posestnik gospod Simič, udov se je že oglasilo 52. — Osnovani smo tudi „Vincencijsko družbo“, kateri je na čelu gospod administrator F. Spendal. — V Gozdu v fari Križe pri Trziču so dobili dva nova zvonova; ker je tam le malo ljudi in so med njimi večinoma le bolj revni, zato so drugi dobrotniki k temu pripomogli. Bog vsem povrni. — V Naklem so 7. t. m. slovesno umestili novega g. župnika Fr. Rometa. Slovesnost sta poslavlila tudi iz Ljubljane gosp. kanonika Urbas in Jeran, ki sta povišala isti dan službo božjo. Naklanska fara se je ta dan pomladila in odela v svatovsko krilo; hvala zato gre vrlim Naklanom, posebno pa g. administratorju Ivanu Lavrenčiču. — Strela je ubila 6. t. m. pri sv. Duhu v starološki župniji žensko, ki je hitela z motiko na rami s polja domu. — V Orehku Šmartinske župnije pri Kranju je strela vdarila v gospodarsko poslopje, ki je pogorelo. — V Št. Petru na Notranjskem so postavili nov križev pot, katerega je blagoslovil provincijal preč. o. Evstahij Ozimek. — V Polhovem Gradcu so ustanovili „prostovoljno gasilno stražo“. Nujno smo bili takega društva potrebni. Vasi je mnogo, hiše skoraj vse s slamo krite, nekatere so še celo lesene. Gasilnih priprav pa nismo imeli prav nikakoršnih. Dobrotljivi Bog je sicer obvaroval našo občino vsacega večjega požara, vendar ne smemo radi tega brez skrbi biti. Da bi le naše novo društvo dobilo dovolj podpornikov in dobrotnikov, potem si bode že lahko napravilo potrebnega orodja. Delu-

eni. — Koliko bi pa jaz vam dal za to-le posodo „možančgarjev?“ vpraša Aleksander.

„Ej, kaj bote dali? Petdeset krajcarjev, pa jih imate!“ reče prodajalka.

„O to je pa strašno drago; dvajset krajcarjev dam, pa tudi ne vinarja več, ako hočete; vi pravite, da je pri vas sadje najbolj poceni, jaz pa ménim, da je ni med vsemi prodajalko, ki bi tako drago držala svoje blago, kakor vi. Torej dvajset krajcarjev, ako hočete!“

Sedaj je bilo dosti. Kakor povodenj vsule so se na neznanega kupovalca psovke vsakovrstne, s pestmi mu grozi, da naj se spravi od nje proč, da ni zato tukaj, da bi se kdo iz nje norčeval itd. itd. Ne vé, kakošen bi bil konec, ko bi ne bil med tem prišel neki gospod, ki je slišal silno vpitje razjezene Možančgarjeve Katicice. Ko pogleda tujca, na katerega se vsiplje toča zabavljic, spozna ruskega carja in ves prestrašen zgrabi ženo za roke, rekoč: „Za božjo voljo, Katica, kaj delate; ali ne poznate,

jočih udov šteje že 47. V četrtek 11. julija pripetila se je v naši občini velika nesreča. Jera Ternovec, 57letna žena, je šla za živino nabirat listja. Splezala je na drevo, a vlomila se ji je menda suha veja in padla je na skalovita tla, ter se ubila. Dobili so jo mrtvo.

Iz Ajdovščine, 10. julija. — Pazite na otroke! Vreme, ki nam je do sedaj nagajalo, se je vstanovalo, zato vse hiti s košnjo in vozi seno pod varno streho. Neki kmet je danes pripeljal voz sena v Ajdovščino in skoraj na sredi trga blizo kavarne izpregel voliče. Hitel je na travnik še po drugi voz, da bi po gladki cesti oba skupaj peljal na svoj dom. Otroci so pa kmalo okoli osamelega voza in eden potakne ožgano žvepljenko v seno, ki se takoj vname. Tako velicega plamena otrok ni bil navajen, zato zbeži in tudi drugi otroci se strahoma razgubé, le eden ima še toliko poguma, da gre v kavarno škodoželjno zatožit svojega soigralca, da je zažgal seno. Gosti i. tudi drugi ljudje hité k ognju ali kako gasiti, ko vode blizo ni? Potegnejo voz do Hublja in ga zvrnejo v vodo. Druge nesreče ni bilo, kakor le precej strahu in škoda, katero ima posestnik na senu. Ko bi bile hiše s slamo ali z dilami krite, bi bila pri pekočem solncu nevarnost za celi trg. Pač glasni opomin starišem: Glejte, da neskušeni otroci ne dobé vžigalnic v svoje roke!

Sečovo pri sv. Križu tik Slatine. (Nemškutarija se poslužuje tudi tujih rok. Prošnja za slovensko šolo in njeni nasledki.) Naše Sečovo, lepa prijazna vasica tik Slatine, je sicer slovenska, a — žalibog — je nalezljiva bolezen, živa kuga ubogim Slovincem, tudi tu že pričela razsajati.

da je ta gospod ruski car Aleksander; nehanje vendar s svojo jezo in nikar sami sebe ne onesročite.“

„Kaj?“ zakriči razjarjena Katica, misleč, da se tudi ta gospod ž njo norčuje, „kaj, cesar bo ta, ki se toliko boji za par grošev; verjemi ti, jaz ne morem. Lep cesar to! He, soseda“ — obrne se k sosedni prodajalki — „prinesi, prinesi sem svoj lonec in posadi ga mu na glavo, da bo ta cesar tudi krono imel na glavi; potem ga bomo saj poznali. Ha, ha!“

Tedaj se car Aleksander ni mogel več vzdržati, na glas se zasmeha in prav vesel odide, ko se je popolno prepričal, da ni bilo obrekovanje, kar se mu je pripovedovalo o Možančgarjevi Katici.

Ko nadaljuje svojo pot, primeri se mu zopet nekaj posebnega. Komaj jo namreč zavije okrog vogla, precej zagleda čvrstega ruskega vojaka v paradi. Videlo se je, da je vojak tujec, ker se je tako zvedavo oziral okrog sebe, kakor bi prav ne vedel, kje da je.

Aleksander car se mu približa, rekoč: „Kakor vidim, vi nekaj iščete.“ Mladi vojak se začudi, ko ga

Nahajajo se namreč že „človeški izmečki“, ki hočejo po vsej sili „tajč“. To so tako zvani „posilincei“ ali z eno besedo nemčurji. Med drugimi občinami je tudi naša enkrat za slovensko šolo prosila. Okrajni glavar ptujski se je hotel o šolskih zadevah sam prepričati in je prišel zategadelj na Slatino. Nemudoma so prišle občine skupaj. Ker so pa bile na prašanja nepripravljene, odgovarjale so različno. Glavar jim je na srca govoril in nemščino čez vse hvalil. Dale so se — žalibog — tri občine premotiti; med temi tudi Sečovo. — Pri tem pogubnem početju se je najbolje odlikoval naš znani možicelj „Teček“. Po njegovem načrtu morala bi biti šola „rajntajč“, pa — človek obrača, Bog obrne — njegova se ni spoznala in če Bog dá, se tudi ne bo. Zato je poskrbel vrli prednik našega sedanjega župana, zato skrbi sedanji, ki je vreden svojega prednika, kateri županuje sedaj v Sečovem. Krepko se ustavlja vsemu, kar po nemškem diši, in trdno upamo, da bode svojo dolžnost do Boga in do ljudi, svojih vrlih Slovencev, vestno spolnjeval. Bog ž njim!

Dobrna. Dne 26. junija vršila se je volitev občinskega odbora. Izbrani so gg.: Brauner mlajši, dekan Gajšek, Karba, J. Kok, Koprivnik, Korenak Jakob in Josip, Orosel, dr. Paltauf, Pintar, Brezljakov, Pušnik, Ramšak, Rihtar, Rožar, Švent-Sedelšek, Tratnik, Višnjani, Zidar. K volitvi občinskega predstojnika je prišlo 15 odbornikov; 13 glasov dobil je dozdanji župan Kok, a 2 Jakob Korenak, ta je pozneje bil izbran za prvega svetovalca. — Ob enem naj se hvaležno spomnimo še tistih vrlih odbornikov, ki so letos čast odstopili mlajšim gospodarjem. To so gg.: Blažič, on je v občini, potem kot volilni

mož ob času volitev v deželni in državni zbor vselej nepremakljivo stal na strani konservativcev, ki se za pravico in resnico vojskujejo pod geslom: „Vse za vero, dom, cesarja“, in sedaj 75letnemu starčku že od minole jeseni nagaja noga, katera ga je v mladosti kot mnogoletnega vojaka nosila po raznih krajih sveta; ne manje zaslužen in v javnih zadevah izkušen je M. Kok; najdaljno pot so k občinskim sejam imeli Jevnišek, Gradišnik in okrožnik, ter da so tudi oni svoje dolžnosti v javnem življenju vsestranski izpolnili zvesto in vestno, razumeva se pač že samo ob sebi, saj so po celi občini itak na glasu kot možje-poštenjaki. In za vse dobro vnetega državljana tolaži upanje, da bodo, kakor podoba kaže, nasledniki oastopivših odbornikov hodili po istem pravilnem potu v blagor občini in milej domovini.

S hribov pri Dobrni. Otroci Cerkve in matere Slave svetima bratoma Cirilu in Metodu svojo hvaležnost razodevajo med ostalim tudi tako, da žgejo krese. Kresji plamen podi nočno temo. Sveta apostola sta pa med našimi predstariši razpodila veliko nevarnejšo noč, razpodila temoto neverstva s tem, ker sta jim bila s pomočjo blagoglasnega jezika slovenskega prižgala luč nauka Kristusovega in krščanske omike; poleg cerkve postavljala sta šole, naj bi si Slovan s knjigo v roki bistril um, da bi zamogel spoznati in zvedeti, kako da na tem svetu mora delati za svojo srečo časno in večno; cerkev in šola bile ste združeni z vezjo ljubezni, kakoršna je ljubezen med materjo in hčerjo. Kar se tiče našega kraja, nas je letos v predvečer praznika slovanskih apostolov izpod strehe izvabilo pokanje topičev na

na Dunaju nekdo pozdravi v domačem ruskem jeziku; precej je spoznal, da mora ta gospod biti kak ruski častnik. Spoštljivo ga pozdravi ter mu reče: „Prosim, ali bi bili tako prijazni, da bi mi pokazali, kje da je cesarski dvor, kjer sedaj stanuje ruski vladar Aleksander? Grof Neselrode, ruski kancler, mi je naročil, naj mu nemudoma osebno izročim nekaj važnih pisem.“

„Sedaj carja ni doma,“ pravi Aleksander, vesel, da ga mladi vojak ne pozna, „ni še četrte ure, kar je šel iz doma po mestu na sprehod; kake dve uri se vselej sprehaja, torej stopite z menoj nekoliko na sprehod, potem Vam pokažem pot v cesarski dvor.“ — Dolgo časa hodita po trgu, se raznovrstno pogovarjata. Naenkrat se oblastno obrne Aleksander k vojaku rekoč: „Sedaj mi dajte svoja pisma, ker sem jaz car ruski in tudi vaš gospodar!“

„Vi ste naš vladar,“ vsklikne častnik, „ha, ha, ta je lepa. Kaj pa hočete z menoj? Jaz vam pisem ne izročim.“

„Ne bojte se in popolnoma se name zanesite: Jaz sem Aleksander I., car ruski!“

„Dragi gospod, z isto pravico smem tudi jaz reči: Jaz sem cesar kineški.“

„Lahko to rečete in zakaj bi tudi ne mogli biti kineški cesar?“

Med tem jima pride neki gospod nasproti; Aleksander stopi precej k njemu, prijazno se pozdravita, bil je pruski kralj Friderik Viljem III., ki je tudi v navadni obleki hodil po mestnih ulicah.

„Gospod častnik, ta gospod je pruski kralj Friderik Viljem III.“

„Ha, ha,“ pravi častnik, ki ima vse za veselo šalo, „to je vedno lepše. Sedaj smo že trije vladarji tukaj. Eden je ruski car, drugi je pruski kralj, tretji je kineški vladar. — Za Boga, to se ne zgodi vsaki dan, da bi se trije vladarji srečali peš na mestni ulici. Vesta, gospoda, da bo naša šala dobila svojo krono, pojdimo v to-le gostilnico, da pri čaši dobrega vina potrdimo zvezo treh toliko močnih vladarjev.“

Vinah. To je okolica, kjer je tekla zibelka domoljubnemu in še v mladeniškeji dōbi leta 1864 v Laškem trgu umrlemu pisatelju Pukmajstru. Po vzgledu sv. Cirila in Metoda je srce, ki je pred petindvajsetimi leti prenehalo biti, bilo vneto ljubezni do ljudstva slovenskega. V rojstvenem kraju blagega pokojnika si poleg kresa videl krasni križ, ki se je svetil od devete ure do blizo polnoči. Topiči so se glasili tudi pri kresu na Božnikovem robu blizo toplice. Kresji plamen je dalje, kolikor se je videlo, švigal na griču Razgorškem, nad Kotom, Klancem, vrh Gruševca, a dva kresa žarila sta se ob njegovem vznožju, vse v občini Dobruškej. Od zatopliskega hribčeka razlegalo se je prijetno petje moškega zbora. Med tem se je spodaj v dolinici sešlo toliko gledalcev in poslušalcev, da se je med njimi nabral čeden venček pridnih deklet, tudi one so si izvabile milodoneče glasove svoje. Nebo je bilo jasno, večer krasen.

Lemberg. Naš kraj spada pod faro Novacerkev. Ta je o svojem času imela tri podružnice, namreč cerkve: sv. Janeza Krstnika na Visórah, sv. Tomaža na Lendéku, sv. Katarine v Lémbergu. Leta 1787 je gosposka v Gradcu zaukazala, da se morajo po-

dreti vse tri cerkvice. Prvo in drugo so do tal razrušili in je sedaj tam navadni poljski „križ“ ali majhna kapelica. Kjer je stala cerkev leंबरška, tam je pa danes klet in druge gospodarstvene shrambe; starega zida, ki je podlaga poslopju, še ob cesti opaziš okoli dva metra na visoko. In menda še ni petdeset let, odkar so v obližji na drugem prostoru sezidali novo cerkvico v čast sv. Katarini. Tukaj je letos dne 30. junija bila „lepa“ nedelja. Toda veselju se je prililo tudi žalosti, ko so častiti gosp. kapelan Rom po pridigi bili omenili še smrti prevzvišenega gospoda knezoškofa, ki so leta 1839 in 1840 pri Novicerkvi služili kot duhovni pomočnik; govornik so povedali glavne črtice iz življenja sedanjega pokojnika. Za sledeče jutro bilo je določeno mrtvaško opravilo v farnej cerkvi. A da se tudi v naši podružnici verniki spominjajo nekdanjega kateketa in spovednika, je nekdo sprožil misel, naj bi se, ker se je popoldnevna služba Božja vršila samo v farni cerkvi, naj bi se ob šesti uri zvečer zbrali v tukajšnji podružnici, da se zasebno opravi „molitvena ura“ za rajnim knezom, ako bi še kaj potrebovali naše pomoči. Vspéh: Sosedje so se k pobožnosti sošli v obilem številu.

Cerkev in šola.

Nagovor sv. Očeta.

Dne 30. junija so sv. Oče v posebni seji zbrali okrog sebe kardinale, da vpricho njih naznanijo svojo žalost in svoj stud zaradi slavnosti Gordanu Brunu odpadniku na čast napravljene. Komu

namreč je veljala slavnost: odpadniku, krivovercu, ki je ostal trdovraten do smrti; hvalevrednega ni imel nič posebnega na sebi; on ni bil učenjak, zakaj kar so že drugi pred njim učili krivih nauk, teh se je poprijel in jih trosil med svet;

Car ruski in kralj pruski sta se prav od srca smejala priprostemu govorjenju ter res gresta ž njim v bližnjo gostilnico, kateri so rekli: „Pri treh kronah.“ — Tu tréjjo na zdravje imenitni gostje in car pravi: „Škoda, da ni blizo kanonov, ki bi naznanjali, da si sedaj trije vladarji nazdravljajo ‚pri treh kronah‘.“ „Oj temu lahko odpomoremo,“ pravi častnik, potegne pištolo izza pasa ter vstrelji skozi okno. (Še mnogo let potem so tujcem to okno kazali domačini.) Strel je spravil hišo v nered in zato gostje vstanejo; ko hočeta vladarja plačati vino, jima častnik tega ne dovoli ter sam plača, češ kineški cesar ima največ denarja!

Prav iz srca sta se smejala vladarja, ko so šli iz gostilne proti cesarskemu dvoru ter se še vedno prijazno razgovarjala s častnikom. Toda kolikor bolj se bližajo dvoru, toliko več ljudi spoštljivo pozdravlja gospe. Častniku je jelo vroče prihajati, mislil si je, kaj pa, ko bilo vse to res? Kmalu zagleda pred seboj generalnega guvernerja iz Odese, pod katerim

je on nekdanj služil; zeló se prestraši, ko ta stopi pred njegovega spremljevalca, se globoko prikloni ter ga nagovori z besedo: „Vaše Veličanstvo svetli car.“

„Milost, mogočni gospodar,“ pravi častnik ves preplašen, ko se prepriča, da je s svojim carjem vganjal take burke.

„No, ali mi bote sedaj izročili svoja pisma?“ reče car in s prijaznim smehljanjem odslovi prestrašenega častnika.

Se tisti večer je dobil častnik povabilo na cesarjevo večerjo, češ kakor je rekel car, da mu povrne, kar je zanj plačal v gostilnici „pri treh kronah“. — Ta dogodek ni škodoval mlademu častniku, bil je pozneje eden prvih generalov ruske armade.

Pri večerji je car Aleksander vesel pripovedoval, kaj je čez dan doživel s svojim častnikom in pa pri prodajalki sadja. „Kar je res, je res“, sklenil je car svojo pripoved: „Možančgarjeva Katica je res posebna ženska.“

„Vtld.“

njega niso zaljšale lepe čednosti; zakaj sprijenost njegova, ki se je kazala v življenju in spisih, znana je vsemu svetu in globlje človeka skoro ne more strast pokopati; on ni storil nič posebnega za blagor človeštva; laž, zvižaja, strast, prilizovanje, samoglavnost, to so bili pripomočki njegovi, s katerimi je zaničeval cerkev in poštenje. — Kdor torej tacega človeka povelečuje in mu stavi spomenike, tak kaže, da želi vse ljudi take imeti, tak dela za to, da se ljudje popolnoma ločijo od Boga in da križ Kristusov poteptajo z nogami. In ako mu postavijo spomenik v Rimu, kjer prebiva namestnik Kristusov, to moramo reči, da je to razdjanje na svetem mestu.

Ta slovesnost pa kaže, da sovražnikom cerkvenim ni le na tem, da bi papežu vzeli vso posvetno oblast, te sedaj že nima več, ampak da hočejo papežu vzeti tudi duhovno oblast, z besedo, da hočejo zatreti stolico sv. Petra. — Iz tega vsakdo spozna, kako neznosno je stanje sv. Očeta v Rimu in nič se ne vé, ali bodo mogli tam ostati, ali ne bo bolj kazalo mesto zapustiti in poiskati si varnega bivališča. Na koncu svojega govora opominjajo posebno italijanske škofo, naj pojasnujejo vernikom te razmere in naj bodo pripravljeni za sv. vero vse, tudi svoje življenje dati.

Škof Strossmayr Leonu XIII.

Ob priliki, ko so sovražniki katoliške cerkve odkrili Jordanu Brunu spomenik, ter s tem smešili cerkev in papeža, pisal je hrvatski biskup Strossmayr prelepo pismo sv. Očetu, v katerem izreka v svojem imenu in v imenu svojih vernikov stud nad brezbožnim početjem brezvercev in prostožidarjev, s katerim so poslavlili duhovnika odpadlega od vere, propadlega nenravnosti, brezbožnega in obljubam svojim nezvestega samo s tem namenom, da cerkev in papeža vpričo celega sveta zaničujejo, kakor so ob svojem času brezbožneži zaničevali Kristusa. Zadnje binkoštno praznike nismo samo videli, kako zaničujejo v Rimu prostost, dostojnost in veljavo papeževo, bali smo se tudi za varnost in življenje sv. Očeta. Vse to sem binkoštno nedeljo pojasnil svojemu ljudstvu in mu naročal, naj goreče moli, naj Srcu božjemu izroči cerkev in papeža, da se prej približa konec grenkih poskušanj. — Na to pismo je škofu kardinal Rampolla odgovoril v imenu sv. Očeta, kako jih veseli, ko vidijo, kako ž njimi čutijo, trpé katoličani vsega sveta in da jih ravno take izjave navdajajo z upanjem, da bi Bog prikrajšal britkostne dneve, s katerimi poskuša in čisti verne na zemlji.

Šola in učiteljstvo.

„Slov. Narod“ prav surovo napada učitelja in župana iz Železnikov g. Levičnika, ker je vrednika

„Domolj.“ volil v Kranju pri volitvi v deželni zbor, ter povprašuje: kako more učitelj kaj tacega storiti? Kdor voli g. Kalana, pravi modri mož, ta ni vreden, da bi se sploh imenoval učitelj. — Na take surovosti pametni ljudje ne odgovarjajo, zato o tem najbolje molčati, a pojasnimo naj prav na kratko, kake nazore ima „Domolj.“ vrednik o šoli in učiteljstvu.

On želi in deluje na to, da bi iz šol prihajali starišem pokorni, zvesti, pridni in podučeni otroci, cerkvi vneti verniki in cesarju vdani podložni. Učiteljstvu je torej namen otroke vzgajati v versko-nravnem duhu, gojiti v mladih srcih ljubezen do Boga, do cerkve, do cesarja in domovine, veselje do naukov, do lepega nramnega življenja in sicer naj to učiteljstvo dosega z besedo in z lepim vzgledom.

Ker pa te vspehe najbolje in najgotoveje doseže verska šola, kjer duhovnik in učitelj složno in v istem duhu po navodilu potrjenem od cerkve in države vplivata na mladino, zato se bori za versko šolo prepričan, da verska šola najtočneje izpolnjuje namen šolske vzgoje.

Ménim, da tacih nazorov o šoli in učiteljstvu se ni treba nikomur sramovati, ne učitelju in ne duhovniku. Hvala Bogu, da je po Slovenskem še mnogo učiteljev, ki so istih misli, ki v lepi slogi z duhovniki delujejo vneto in vstrajno za versko-nravno vzgojo slovenske mladine, kar sem skusil na vseh petero krajih, kjer sem kakor katehet sodeloval v šoli z gg. učitelji. In to spričevanje mi bodo gotovo vsi gg. učitelji, moji nekdanji šolski tovariši, v Predosljih, Predvoru, v Preski, v Cerkljah in na mojem sedanjem bivališču dali, da ni nikdar najmanjša nesloga zavladala med nami in da smo povsod delovali v najlepšem soglasju.

„Narodovo“ strašilo je torej v sredi votlo, okrog kraja ga pa nič ni. Čemu razpor delati med učitelji, ako ga ni potreba? Kdo torej seje seme razpora med narod?

Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji. Prestavljeni so č. gg. kapelani: Valentin Bernik iz Kranjske gore v Mošnje; Franc Vrhovšek iz Sodrašice v Kranjsko goro; Alojzij Pehani iz Križevega pri Kostanjevici v Sodrašico. — Č. g. Franc Rozman nastavljen je kot duhovni pomočnik v Knežaku. — Č. g. Alojzij Bobek je imenovan župnijskim oskrbnikom v Godoviču; č. g. Valentin Klobus pa gre iz Godoviča za kurata na Slap. — Posvečevanje mašnikov bilo je v Ljubljani včeraj, boče jutri in v nedeljo. — Nove sv. maše bodo peli letos sledeči gospodje iz četrtega leta: Bojanec Anton, 11. avgusta v Št. Petru pri Novem mestu; Cudrman Ivan, 4. avgusta na Trsteniku pri Kranji; Havptman Peter, 28. julija v Dolu; Hiersche Fran, 4. avgusta v Horjulu; Košir Fran, 22. julija na Rožniku; Mauring Janko, 28. julija na Igu; Mensinger Josip, 28. julija v Počatkah na Češkem; Pelc Ivan, 28. julija v Ribnici; Plečnik Andrej, 28. julija v nunski cerkvi v Ljubljani; Smolnikar Luka, 4. avgusta v Spodnjem Tuhinji; Šmid Anton,

11. avgusta v Šmartnem pri Kranji; Vidergar Vincenc, 4. avgusta v Moravčah; Žagar Josip, 4. avgusta na Trebelnem; Železný Alojzij v Vel. Ždikovu na Češkem. Iz tretjega leta; Bezeljak Janez, 28. julija v Logu pri Vipavi; Birk Fran, 4. avgusta pri sv. Petru v Ljubljani; Čekal Ferdinand, 28. julija v Vobratan-u na Češkem; Novak Matija, 28. julija v Podzemli pri Metliki; Piber Iv., 4. avgusta na Bledu; Schiffrer Ludovik, 4. avgusta pri sv. Jakobu v Ljubljani; Šiška Janko, 11. avgusta pri sv. Petru v Ljubljani. — V lavantinski škofiji. Č. g. Josip Osterc, dosedaj pri sv. Tomažu tik Velike nedelje, pride za kapelana v Cirkovce; na njegovo mesto gre novomašnik č. gosp. Fr. Moravec. Novomašnik č. g. Ant. Medved pride za drugega kapelana v Šoštanj; č. g. Ivan Vreže pa v Šmartin pri Slov. Gradci. — Umrl je č. g. Jos. Hernah, duhovnik v pokoji, v Remšniku dne 29. junija. — Č. g. Jakob Mar-

zidovšek, c. kr. vojaški kapelan v Zadru, pride na enako mesto v Gorico in č. g. Fr. Danko, c. kr. vojaški kapelan v Mariboru, gre v Celovec. — Primicije. Letos posvečeni gospodje bodo svoje nove maše obhajali; dne 12. julija: gosp. Hranc Hurt v Mariboru v cerkvi sv. Alojzija; 14. julija: gg. Peter Zadravec pri Mariji Snežni, Jožef Zagajšek pri sv. Martinu pod Vurbergom; 21. julija; gg. Jožef Cerjak v Podsredjo, Jožef Gunčer v Slov. Bistrici, Fr. Janežič v Kapelah pri Brežicah, Fr. Ogrizek pri sv. Križi poleg Slatine, Alojzij Urban v Vuhredu; 28. julija: g. Št. Pivec v Laporji; 4. avgusta: gg. J. Bogataj v Stariloki, M. Medved v Cirkovcah, Janez Munda v Ormoži, Janez Rotnar v Lembahu; 11. avgusta: g. Ant. Veternik pri sv. Jožefu v Celji in 18. avgusta: gg. Alojzij Šuta pri sv. Bolfanku v slovenskih gorica, Franc Valenko pri sv. Marjeti nižje Ptuja.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Kako zboljšati pitno vodo v vodnjakih.

Vzame se dobro žganega, prav listavega in luknjičavega oglja. Z nitjo poveže se kakih dvajset večjih kosov v jeden šopek ali zveženj. Naredi tri take zveznje, vsacega obteži z 2 kilograma težkim, čistim kosom kamnene soli. Te spusti potem na treh raznih straneh vodnjaka v vodo, prav na dno. Čez tri dni bo de voda čista kot kristal in dobra. To ravnanje ponavlja naj se na leto tri do štirikrat, zlasti pa spomladi. Soli ni treba rabiti vselej, ampak le enkrat, k večjemu dvakrat v letu; oglje naj se potem obteži s kameni ali luknjičavo opeko. Oglje se tako napoji in nasrka nesnage, salpetra, apna, gipsa itd., da dobi težo premoga in lahko nekaj let v vodnjaku ostane, ker vedno le več ali manj služi kot cedilo, in če družega ne, vsaj brani, da se gošča iz dna ne dviga, kadar sesalka ali pumpa deluje.

Pomirjenje čebel. Če čebelni roj obsedi na jako neugodnem kraju, od koder ga je težko omesti ali otresti, se čebele navadno zelo razhudé in pikajo. V tacih slučajih omanem si jaz roke z meliso, poprovo meto ali pa konjsko meto in tudi po telesu si obesim teh zelišč, tudi v sito jih položim, in potem morem brez nadlegovanja delo dovršiti. Tako se mi je vsedel svoj čas roj v velik trnjev grm in ko sem ga hotel venkaj vzeti, so čebele neznansko pikale; zatekel sem se k svojemu pripomočku in čebele se niso več upirale. Tudi pri združevanju te dišeče rastline dobro služijo. Če jih prejšnji dan položimo v panje, katere hočemo združiti, se združenje dobro izvrši.

Po svetu žanjejo celo leto. Žetev se ravna po različni gorkoti in legi dežel prav različno, tako da ga ni meseca v celem letu, da bi kje ne žéli. Januaria meseca, ko je pri nas vse pod snegom, žanjejo pšenico v Avstraliji, Novi Zelandiji in v ne-

katerih krajih argentinske države, februarija začne v vzhodni Indiji in zgornjem Egiptu in jo vedno bolj proti severu gredoč končajo meseca marca. Na bregovih Egipta, v Siriji, na otoku Cipru, v Perziji, Mali Aziji, Indiji, Meksiki in otoku Kubi žanjejo pšenico v aprilu. Meseca maja imajo svojo žetev Algirija, Srednja Azija, Srednja Kina, Japan, Marokko, Teksas, Florida. Junija žanjejo Ogri, Turki, Grki, južni Rusi, Lahi, Španjci, Portugalci, Francozje, na jugu Kalifornije, južne Združene države, Lujizijana itd. V juliju žanjejo pri nas v Avstriji, na Nemškem, v Švici, Rusi, Poljaki. Avgusta žanjejo v Belgiji, Holandiji, na Angleškem, v Kolumbiji. Septembra meseca na Škotskem, Švedskem in Norveškem, kjer končajo žetev drugih pridelkov meseca oktobra. Severna Avstralija, Peru in južna Afrika imajo žetev v novembru in ko mi Božič obhajamo decembra meseca, žanjejo v Hili, v kraljestvu Birma in v Južni Avstraliji. — Ne prosimo torej zastoj: Daj nam danes naš vsakdanji kruh.

Ohlajevanje kletij. Veliko se včasih greši pri prezračevanju kletij. Namen prezračevanja je, da se ohranijo kleti hladne in suhe, a pogosto se ta namen čisto zgreši in klet postane vsled napačnega prezračevanja topla in vlažna. Hladilni prostori prezračijo naj se le tedaj, kadar je zunanji zrak hladnej ali k večjemu malo topleji, kot notranji zrak. Kolikor topleji je zrak, toliko več vlage ima razkrojene v sebi, in kolikor hladnej, toliko bolj je vlaga zgoščena. Če se hladilna klet zrači v kakem gorkem dnevu, se zdí zunanji zrak, dokler se premika, pač hladen; a ko klet napolni, ga notranji hladnej zrak, s katerim se pomeša, shladi, vlaga se zgosti, se vsede na stene ter curlja po njih navzdol. Tako postane klet vlažna in prav kmalo zaduhla. Da se to prepreči, naj se odpirajo okna le po noči, in sicer

kolikor moči pozno. Ni se treba bati, da bi nočni zrak slabo uplival, ker je ravno tako čist, kot opoldanji in mnogo bolj suh. Ta hladni zrak stopi potem v prostore in se po njih pretaka. Pred solnčnim vshodom naj se okna zopet zapró, čez dan naj ostanejo zaprta in pokrita. Ako je zrak v kleti vlažen, osuši se lahko popolno, če se vanj postavi odprta pošoda z svežežganim apnom, ki kakor znano, željno nase vleče zračno vlago.

Varujte kortlatne živali! Kmetovalec in sadjerejec pač še ne poznata svojih prijateljev. Neusmiljeno pohodi ta krešiča ali brzca, ki gosenice po drevju razjeda, drugi preganja sove in kanje, dvoživke in plazavce. Krote, žabe in v vodi živeči pupki, črno in rumeno lisasti močeradi itd. so prijatelji, ki zaslužijo, da je varujemo in gojimo, ker polové toliko gosenic, črvov in ličink. Enako koristne so gaščarice ali martinčki in slepci, ki žró polže, črve, hrošče in muhe. Našo hvaležnost zaslužijo tudi netopirji, ki z odprtim kljunom letajo po zraku in

polové celo množico škodljivih ponočnih metuljev, hroščev in družih žuželk. Krt zalezuje podzemeljski mrčes, in en sam par požre na leto vsaj dvajset tisoč črvov in ogrcev. Kmetovalčeva prijatelja sta tudi rovka (špičmoht) in jež, slednji celo strupene kače ugonablja. Koristna je tudi podlasica, ki polóvi mnogo več mišij, kakor mačka.

Gojenje klinčkov ali nageljnov. Po leti prelomi klinčkove vejice v kolencu, ovij tako sadivno mladiko z mahom ali travo, vtakni jo brez daljnega obotavljanja v zemljo in jo prepusti naravi, dokler ni dobra za presaditi. Le redko se ta način ponesreči, in vsaka mladika se hitro močno ukorenini.

Protí ušem na rožah in pritlikovcih priporoča neki vrtnar to-le: Vzemi dve dobri pesti pelina, vlij nanj 1 liter vrele vode ter ga pusti tako stati, da se voda shladi od 12—15 stopinj R. Vzemi potem veliko, široko skledo in potopi v to tekočino ušive vejice. Ker se z 1 litrom tekočine ne stori veliko, treba je je več pripraviti, če imamo mnogo ušivih rastlin.

Razne vesti.

(**Silna predrznost.**) „Slov. Narod“ je zopet surovo napadel našega prevzv. knezoškofa, češ, da od njega preti Slovincem velika nevarnost. „Slov. Narod“ piše, da knezoškof hodi po Dunaju okoli ministrov in pripoveduje, da slovenskega jezika ni, da v vsaki vasi drugače govore, celo pridigarje ne razumejo, češ, čemu se bodete ozirali na Slovence? Škof sami so naznanili, da to ni res. To je vsak Slovenec že brez tega vedel; da bi namreč škof, ki se tako prijazno v domači besedi pogovarja z ljudstvom, ki pri vsaki priliki rabi v svojih nagovorih slovenski jezik, ki tako vzgledno deluje za blagor svojih vernikov, da bi on kedaj le besedico zinil proti pravičnim zahtevam Slovencev, tega nobeden pameten človek ne more verjeti. — Ali se bo še kedo čudil, da isti „Narod“ tako grdo napada druge duhovnike, ako še škofa ne pusti pri miru? — Sploh moramo čestitati načelniku „Narodne Tiskarne“ dr. Ivanu Tavčarju in njega „senci“ g. Iv. Hribarju, katera se smeta ponašati, da se še nobenkrat poprej ni izkidalo toliko smrdljivega blata in ostudne gnojnice iz „Narodne Tiskarne“ med slovenski svet, kakor v zadnjem času, za nju vlade. G. Železnikarju se vidi, da to je njegov element. — Le tako naprej v blagor domovini!! To so vam zlata vredni rodoljubi, ki s podlimi spisi kvarijo ljudstvu versko in нравno čutilo! Naj jih take Sava odnese tje, kamor jim srce hrepeni!

(**Poročilo ljubljanske gimnazije**) omenja, da je podučevalo v latinskih šolah 35 učiteljev v 21 šol-

skih razredih. Vseh učencev na koncu šolskega leta je bilo 828, od teh je bilo 700 Slovencev 114 Nemcev, par Italijanov, Hrvatov in Čehov; vere so bili razun dveh vsi katoliške; v napredku jih je bilo odličnih 115, prvi red jih je dobilo 458, ponavljajna poskušnja je dovoljena 120, dvojk je 77, trojk 44. — Izmed razglasov c. kr. naučnega ministra omenimo, da naj učitelji pojasné učencem na koncu šolskega leta, kako nedostojno je med počitnicami za dijaka, ako hodi okrog in berači po hišah, zato naj jih posvaré, da to opusté; nepokorni učenci bodo kaznovani, ako se ne bodo ravnali po tem opominu.

(**Krese pred praznikom ss. Cirila in Metoda**) žgali so po raznih krajih na Slovenskem. Želeti je, naj bi se ta šega ne le ne opustila, ampak čem dalje razširjala in vdomačila povsod, saj ima lep krščanski pomen.

(**Zoper cigane**) je izdal minister notranjih zadev deželnim gosposkam strog ukaz. Dolžnost gosposke je paziti, da cigani kot postopači ne begajo ljudi in kjerkoli bi se ne mogli skazati z potrebnimi dokazi, naj jih gosposka precej prime, obsodi v kako prisilno delavnico ali pa iz dežele odstrani. To je čez vse potreben ukaz; da bi se le gosposka strogo po njem ravnala!

(**Tatinska družba**) je skoz šest let vznemirjala ljudi ob Dravi med Mariborom in Ptujem. Dolgo-prstneži so sedaj pri porotnih sodbah v Celji dobili za plačilo: Ana Arnuš 1 leto, Mar. Kolarič 10 me-

secev, obe ječo in vsakih 14 dnij post, P. Kolarič pol 8 let, J. Horvat 6 let, J. Kupljen 5 let, J. Šnut pol 5 let, J. Lah 1 leto, vsi hudo s postom poostreno ječo in pozneje še ostanejo pod policijskim nadzorovanjem, a Šnut namesto tega pride v prisilno delavnico.

(O pokojnem Plevniku) v Vitanji smo onokrat povedali, kako ga je zapustila zvezda časne sreče. Za danes se nam dostavljajoč piše, da so ga ob času siromaštva podpirali tisti, katerim je on bil boter, njegovi duhovni otroci so mu oskrbeli tudi pogreb.

(Zadnjikrat „vseh devet.“) 10. julija je bila na Dunaju v tretjem okraju na vrtu neke gostilne zbrana vesela družba, ki se je kratkočasila s kegljanjem, najbolj vesel je bil voznik F. Panagl. Zdaj pogledajte, kako se mora kegljati, da pade vseh devet, pravi in zalučji kroglo po kegljišču. „Vseh devet!“ zakriči deček-postavljajč; tovariši čestitajo vozniku, a v istem trenutku pade Panagl od mrtvouda zadet na tla; le par minut in bil je mrtev.

(Čudovit dogodek.) Poročali smo že, kako strašno je divjala nesrečna povodenj v Ameriki, posebno v mestu Johnstownu. Iz tega časa nam protestanški časnik to-le naznanja: Čudež, ki se je zgodil v cerkvi brezmadežnega Spočetja, vzbuja veliko pozornost; vse govori o njem, in veliko ljudi ga lahko spriča. V petek zvečer obhajali so v tej cerkvi zadnji dan Šmarnice, ko začujejo zbrani verniki naval in šumenje deročih vodá. Ljudje se hitro vsujejo iz cerkve, vsak proti domu. Malo minut in cerkev je bila v vodi; 15 čevljev visoko je stala voda v cerkvi in nje valovi so se zadirali v zidovje ter napravili v cerkvi veliko škode. Vse je bilo v neredu: klopi so polomljene ležale po cerkvi in vse je bilo porušeno od zunaj in znotraj. Ko čez nekaj dni stopijo ljudje v podrto cerkev, najdejo vse razmetano, uničeno in od valov umazano. Le ena reč je bila nedotaknena; to je bil kip ali podoba Matere božje brezmadežne, ki je bila prelepo ozaljšana za Šmarnice. Cvetice, venci, pajčolan, ki so krasili Marijo, bili so nedotaknjeni in popolnoma čisti brez najmanjšega madeža. Na stenah so videli, da je bila voda v cerkvi 15 čevljev visoko, kip Matere božje pa je le 3 čevlje visok, torej je moral biti ves in globoko v vodi in vendar ni bilo na njem nobenega madeža. Vsak, kdor je to videl, rekel je: To je čudež! — Opomniti je treba, da to piše časnik protestantov, ki ne časté Marijo, kakor mi katoličani, torej je gotovo prav zanesljiva priča.

(Najlepša roka.) Dve nečimerni gospodičini ste se pogovarjale o tem, kakošna mora biti roka, da je lepa; drobna ali debela, koščena ali okrogla itd. Župnik pride mimo, ki ju je poznal; vprašate ga za

kratek čas: Gospod, razsodite, katera izmed naju ima lepšo roko? Duhovnik prime obe za roki, ogleduje nekaj časa zdaj eno zdaj drugo roko; slednjič reče: Jaz tega ne morem odločiti; vprašajta pa reveža in on vama bo povedal, da je tista roka najlepša na svetu, ki rada revežem ubogajme deli.

(Kako je Janoš Farkaš na Dunaji kósil?) Janoš Farkaš, ogerski kmet, kupil je na Dunaju mlatilnico; prvo leto se mu je prav dobro obnesla, drugo leto se je popačila in ker je bila draga, je bil Janoš silno hud in se je hotel osebno znositi nad fabrikantom, ki mu je tako slabo mlatilnico poslal. Rečeno, storjeno. Moško se sprehaja po dunajskih ulicah, vse mu je všeč, le to se mu čudno zdi, da nobeden ne govori po ogersko. Oho, si misli, jesti bom že dobil, če tudi ne znam nemško. Sicer je mnogo gostilnic na Dunaju, kjer strežniki ogersko govoré, a naš znanec je pač moral smolo imeti, ker ni take naletel. Precej je nekaj natakárjev okrog njega, ki tišijo vanj, a on ne razume nobene besede; zato mu prinesejo cenilnik jedi ali papir, kjer so zapisane vse jedi, kar jih v gostilni dobi, in cena, koliko katera velja. Najprej je na jedilniku zapisanih več vrst juhe, potem različne vrste mesa, prikuhe, rib, mrzlih jedi. Tega seveda naš mili Janoš ni nič vedel. — Ko torej strežnik vpraša tujca: „Kaj bote jedli, gospod?“ in ker Janoš nič ne razumi, položi svoj prst na prvo vrsto zapisano na papirju. „Enkrat grahove juhe“, zavpije natakár. Hitro je dobil Janoš juho in šla mu je v slast, bil je zelo lačen; komaj krožnik izprazni že zopet stoji strežaj pri njem, ter ga povprašuje, kaj bo še ukazal prinesiti. Janoš si misli: za juho pride na vrsto meso in zato položi svoj prst na drugo vrstico na papirju. „Enkrat rižove juhe“! ukaže natakár in precej ima Janoš pred seboj riž na juhi. Janošu se zmračí čelo, ko vidi spet juho pred seboj: „Ti nemški bedaki, ne vem, kaj mislijo. Ali morda Dunajčani opoludne dvakrat juho jedó, ker imajo cesarja tukaj, ali kaj?“ Vendar počasi tudi ta krožnik sprazni. Precej je zopet natakár pri njem. No, si misli, zdaj vendar mora tudi na listu priti že meso na vrsto in zato pokaže s prstom na tretjo vrstico. „Jajce na juhi“ reče natakár, a strežaji se spogledajo in smejejo, češ, kak mož mora to biti. Vroče je prihajalo našemu znancu, ko vidi že tretjič juho pred seboj; rad bi dal koj pet goldinarjev, da bi le vedel, kaj se pravi meso po nemško. Okrog njega so sedeli drugi gosti, smejali so se čudnemu Ogru. Pečenka pa je z njih krožnikov tako prijetno dišala znancu. A kako priti do nje? Zdaj mu pomaga neki gost iz zadrege. Pojedel je namreč košček pečenke in ker mu je dobro dišala, hotel je še en košček, zato zavpije: „Repetieren!“ „Se enkrat!“

Precej mu natakár prinese kos lepe pečenke. Repetieren, repetieren, ponavlja sam pri sebi naš Janoš, tako bom rekel, in tudi jaz dobim okusno pečenko. Zatorej z največjo silo pojé tretjo juho, zavpije močno: „Repetieren!“ Gostje v smeh, natakár pa je precej pri njem zopet z jajcem na juhi, ker „repetieren“ pomeni: Še enkrat mi prinesite. — Sedaj je bilo našemu znancu preveč; jezen vzame goldinar iz žepa, ga zaluči po mizi, ter med vratmi zavpije: „Švabi neumni, še ogersko ne znajo.“ Tega naš Janoš Farkaš ni mogel pozabiti, da je pri enem kosilu moral štirikrat juho jesti.

(V edinosti je moč.) Angleški časniki pišejo, da je nekdo v Brisbani vozil čebele. Po nepredvidnosti se je prevrgel eden ul ali panj. Vsled tega so se razdražile čebele in večjidel istih zaletel so v konja. Ta se je prestrašil in potegnil v beg, potoma je padel in si zlomil nogo. V tem trenutku so uli popadali z voza. Sedaj so še ostale čebele poplaševale trud konju. Živinče je vsled bolečine, ker so ga čebele popikale, crknilo.

Zahvala.

Vsem onim vrlim možem — bilo jih je od 93 volilnih mož 41 — ki so vkljub vsestranskemu pritisku oddali dne 4. julija v Kranju za-me svoje

glasove, izrekam iskreno zahvalo. — Ob enem mi je še enkrat izjaviti, da jaz nisem rušil nobene discipline, ker sem kandidiral na mestu odstopivšega g. B. Moharja, predno je centralni volilni odbor postavil kakega kandidata. In ko ju je samovoljno postavil, so se moji volilci s svojim glasovanjem izjavili, da niso zadovoljni, ako se brez vednosti ljudstva kar na tihem razdeljujejo deželnozbornski sedeži, kakor da bi pri tem volilci ne imeli nobene besede.

Ljubljana dne 6. julija 1889.

A. Kalan.

➤ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 1. avgusta.

Vabilo na naročbo.

Novim naročnikom „DOMOLJUBA“ moremo ustreči še z vsemi letošnjimi številkami. Kdor pa utrpi naročiti si dnevnik, priporoča se mu „SLO- VENEČ“, ki stane z „DOMOLJUBOM“ vred po pošti prejeman: celo leto 15 glđ.; pol leta 8 glđ.; četrt leta 4 glđ.; en mesec 1 glđ. 40 kr.

V Ljubljani prejeman: celo leto 12 glđ.; pol leta 6 glđ.; četrt leta 3 glđ.; en mesec 1 glđ. 20 kr.

Opravništvo „Slovenca“ in „DOMOLJUBA“.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke
na Kranjskem

Avgust Drelse

v Ljubljani.

(41—18)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Tržne cene v Ljubljani

dné 17. julija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	—	Špeh povojen, kgr.	—	70
Rež,	4	66	Surovo maslo, "	—	74
Ječmen, "	4	16	Jajce, jedno	—	2
Oves, "	3	—	Mleko, liter	—	7
Ajda, "	4	66	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso, "	4	66	Telečje	—	50
Koruzna, "	4	70	Svinjsko	—	60
Krompir, "	—	—	Koštrunovo	—	32
Leča, "	12	—	Pikaneč	—	50
Grah, "	13	—	Golob	—	18
Fižol, "	11	—	Seno, 100 kgr.	2	14
Maslo, kgr.	—	84	Slama,	2	32
Mast, "	—	70	Drva trda, 4 mtr.	6	20
Špeh svež,	—	60	" mehka, "	4	20

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kronična driska zdravi se najvpešneje s **PICCO-LIJEVO "ESENCO ZA ŽE-LODEC"**, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glitam.

Varstvena znamka.

Pošilja jo izdelovatelj lekarnar **GABRIJEL PICCOLI** v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Dobiva se pa razven pri izdelovatelju lekarju **PICCOLI**-ju „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju **Rizzioli**-ju v **Rudolfem** in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroskem, Štajerskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (6)

Trst	13. julija:	12,	74,	75,	60.
Linc	13. julija:	18,	25,	27,	40,
Gradec	6. julija:	45,	85,	15,	78,
Dunaj	6. julija:	32,	66,	27,	50,
Brno	10. julija:	59,	54,	64,	65,
Praga	17. julija:	26,	48,	53,	75,
					21,
					18.

Loterijske srečke.

Diseldorfske oljnat
barve v tubah.

Akvarelne barve
mokre in suhe.

Specijaliteti: Firnež iz kranjskega
lanenega olja.

Specijaliteti: Ultramarinmodra in
zelena barva.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).
Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dljakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastonj in franco.

Oljnaté barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalec, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne
in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu,
I. nadstropje. (15)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njiu stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano resno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve
v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firnežu najfineje naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

Cenike na zahtevanje.